

BIULETYN INFORMACYJNY

XVIII ZJAZD DELEGATÓW I SESJA NAUKOWA Z OKAZJI DWUDZIESTOLECIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA MECHANIKI TEORETYCZNEJ I STOSOWANEJ 1958—1978

Otwarcie zjazdu

Zjazd odbył się w dniach 9—11 marca 1978 r. w Ustroniu Zawodziu. Przewodnictwo Komitetu Honorowego Zjazdu objął Prezes PAN prof. dr Witold NOWACKI.

W skład Komitetu Honorowego weszli:

prof. dr Jarema MACISZEWSKI	— Kierownik Wydziału Nauki Oświaty KC PZPR,
prof. dr Sylwester KALISKI	— Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki,
prof. dr Jan KACZMAREK	— Sekretarz Naukowy PAN
prof. dr Maciej NAŁĘCZ	— Sekretarz Naukowy IV Wydziału PAN,
prof. dr Jerzy NAWROCKI	— Rektor Politechniki Śląskiej,
prof. dr Waclaw OLSZAK	— Dyrektor Międzynarodowego Ośrodka Nauk Mechanicznych w Udine,
prof. dr Jan RYCHLEWSKI	— Sekretarz Naukowy III Wydziału PAN,
prof. dr Waclaw SAKWA	— Sekretarz Naukowy Oddziału PAN w Katowicach,
dr Zdzisław GORCZYCA	— I-szy Z-ca Wojewody Katowickiego,
prof. dr Zdzisław PARSZEWSKI	— Przewodniczący PTMTS.

W imieniu gospodarzy — Gliwickiego Oddziału PTMTS otwarcia Zjazdu, powitania gości i delegatów dokonał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego doc. dr Józef Wojnarowski.

Pierwsze uroczyste posiedzenie

Na pierwszym posiedzeniu, prof. W. Nowacki, zwracając się do zebranych, stwierdził m.in., że „Wśród specjalistycznych Towarzystw Naukowych PTMTS zajmuje miejsce wyjątkowe polegające na tym, że jednoczy przedstawicieli wielu podstawowych dziedzin mechaniki.

Mechanika, kontynuował mówca, przeszła w okresie powojennym poważną drogę rozwojową. Szczyć się może wieloma wybitnymi przedstawicielami, ma duże osiągnięcia badawcze, brała udział w rozwoju przemysłowej kraju. Na jej rozwój składa się wiele czynników i w naszym gronie możemy sobie powiedzieć, że cele, które przed 20 laty wysunęli założyciele PTMTS, a które polegają na rozbudzeniu zainteresowań naukami dziedziny mechaniki w wielu ośrodkach kraju zostały spełnione.

Mam zaszczyt i przyjemność występować przed Szanownym gremium jako Prezes PAN, instytucji popierającej usilnie społeczny tryb pracy naukowej, a jednocześnie występuję jako gorący entuzjasta wszystkich form działalności Towarzystwa, jako jego współzałożyciel, współuczestnik wielu sympozjonów i obrad oraz jako członek, który miał zaszczyt otrzymać członkostwo honorowe.

Z tytułu mego urzędu chciałbym przekazać od Prezydium PAN z okazji obchodzonego dzisiaj jubileuszu serdeczne gratulacje Władzom Towarzystwa za piękny rozwój PTMTS, które w okresie 20 lat wkroczyło działalnością do 13 ośrodków regionalnych, podjęło bogatą tematykę badawczą i stało się już bardzo widocznym elementem polskiego krajobrazu naukowego i polskiej techniki.

Wszystkim zasłużonym członkom Towarzystwa serdecznie gratuluję cennych inicjatyw i osiągniętych wyników pomnażających dorobek nauki i zasób wiedzy społecznej.

Towarzystwa naukowe są bliskimi partnerami PAN i naturalnym sojusznikiem w rozbudzaniu twórczości naukowej i rozpowszechnianiu nauki w społeczeństwie. Do działalności Towarzystw, PAN przykłada dużą wagę. Dlatego też żywymy szczerą troskę o zapewnienie im dobrych warunków rozwoju, o umocnienie ich pozycji społecznej i włączenie ich do systemu nauki polskiej zgodnie z ich oryginalnym wkładem”.

W zakończeniu Prezes PAN życzył Towarzystwu dalszego rozwoju pożytecznego dla nauki, naszej gospodarki i wciąż zwiększającego się udziału w tak pożytecznym społecznym ruchu naukowym.

Referat pt. „*Dwudziestolecie PTMTS*” wygłosił przewodniczący Zarządu Głównego prof. Zdzisław PARSZEWSKI. W swoim wystąpieniu omówił on działalność PTMTS na przestrzeni jego istnienia. Podkreślił dalekowzroczność członków założycieli, których idea powołania Towarzystwa w dniu 13 marca 1958 roku przemieniła się w bogatą działalność naukową w zakresie organizowania zebrań naukowych, sympozjów, konkursów monotematycznych, dyskusji i wydawnictw. Podsumowując na tym zjeździe osiągnięcia ubiegłego dwudziestolecia mówca dodał, że należy się spodziewać, że następne dwudziestolecie będzie również okresem dalszego rozwoju Towarzystwa i wzrostu liczebności członków.

Przemówienia powitalne wygłosili: JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. Jerzy Nawrocki, Kierownik Wydziału Nauki i Oświaty KW PZPR w Katowicach mgr inż. Krzysztof Jędrzejewski, Sekretarz Naukowy Oddziału PAN w Katowicach prof. Waclaw Sakwa, Członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej prof. Władysław Kolek oraz Rektor Międzynarodowego Ośrodka Nauk Mechanicznych (CISM) w Udine prof. Waclaw Olszak.

Ponadto zostały odczytane telegramy gratulacyjne, nadesłane przez profesorów J. Dietrycha i M. Janusza — członków honorowych PTMTS, J. Kaczmarka — Sekretarza Naukowego PAN oraz A. Sawczuka — Przewodniczącego Komitetu Mechaniki PAN.

Sesja przedpołudniowa pierwszego dnia zjazdu

Na drugim posiedzeniu referat pt. „*Badania doświadczalne konstrukcji inżynierskich w ujęciu teorii sterowania*” wygłosił prof. Roman CIESIELSKI. Referat dotyczył zastosowania eksperymentu czynnego w zagadnieniu identyfikacji konstrukcji budowlanych. Przedstawiając w nim sposoby realizacji badań doświadczalnych konstrukcji budowli autor opisał również próby identyfikacji stopniowej połączonej z korektą modelu przez stosowanie tzw. eksperymentu cyfrowego. W dyskusji nad referatem głos zabrali: profesorowie A. Olędzki, R. Gutowski, J. Giergiel oraz B. Skalmierski.

Sesja popołudniowa pierwszego dnia zjazdu

Na sesji tej wygłoszono dwa referaty. W pierwszym referacie pt. „*Zagadnienia mikropolarnej termoprężystości*” prof. W. NOWACKI przedstawił zagadnienia teoretyczne mikropolarnej termosprężystości, a także perspektywy dalszego jej rozwoju. Podkreślił on, że o ile termosprężystość w ciele Hooke’a jest doskonale opanowana i istnieje dla niej cała pełna zwarta teoria, to termosprężystość w ciele Cosseratów liczy sobie zaledwie 12 lat i po raz pierwszy została opracowana przez autora. Wychodząc z bilansu energii oraz nierówności Clausiusa-Duhema wyprowadzono związki konstytutywne dla naprężeń siłowych, momentowych oraz entropii. W ostatniej części pracy autor omówił zasady prac wirtualnych, twierdzenie o jednoznaczności rozwiązań oraz twierdzenie o wzajemności prac. Podał również przypadki szczególne. Konkludując stwierdził, że teoria ośrodków polarnych ogólnie, a ośrodków mikropolarnych w szczególności, wymaga dalszych badań.

Prof. Władysław KOLEK w referacie pt. „*Metody badań poznawczych i problemy technicznych zastosowań elektrotechniki*” przedstawił historyczny rozwój elektromechaniki i wykazał, że formalizacja elektromechaniki jako dyscypliny naukowej następowała w oparciu o sformalizowaną już znacznie wcześniej i dojrzałą syntezę mechaniki teoretycznej. Wskazał również na współczesne problemy elektrotechniki i korzyści wynikające z wzajemnego przenikania się metod dwóch dyscyplin, mechaniki i elektrotechniki. W dyskusji nad referatami zabrali głos profesorowie: S. Borkowski, R. Gutowski, B. Skalmierski, Z. Waszczyszyn i doc. J. Wojnarowski.

Obrady XVIII Zjazdu Delegatów

W drugim dniu Zjazdu odbyły się obrady XVIII Zjazdu Delegatów PTMTS. W Zjeździe wzięło udział 78 delegatów przedstawicieli 13 Oddziałów Towarzystwa. Obrady otworzył przewodniczący Zarządu Głównego prof. Z. Parszewski. Następnie uczczono minutą ciszy pamięć członków Towarzystwa zmarłych w czasie minionej dwuletniej kadencji.

Na przewodniczącego Zjazdu powołano doc. J. Wojnarowskiego, gospodarza Zjazdu i Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Zjazdu. Na wiceprzewodniczących Zjazdu wybrano profesorów E. Brzuchowskiego (Wrocław) i J. Elsnera (Częstochowa). Na sekretarzy Zjazdu wybrano docentów E. Czogałę z Gliwic oraz A. Tylikowskiego z Warszawy.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Otwarcie Zjazdu. Wybór przewodniczącego, zastępców przewodniczącego i sekretarzy Zjazdu.
2. Dokonanie wyboru członków honorowych PTMTS.
3. Przyjęcie protokołu z XVII Zjazdu Delegatów PTMTS.
4. Powołanie Komisji Matki i Skrutacyjnej.
5. Złożenie sprawozdania z działalności Towarzystwa.
6. Złożenie sprawozdania finansowego.
7. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej.
8. Dyskusja nad sprawozdaniami, przyjęcie ich oraz postawienie wniosku o udzielenie Zarządowi Głównemu absolutorium i głosowanie nad wnioskiem.
9. Wybory:
 - a) Przewodniczącego,
 - b) Członków Zarządu Głównego,
 - c) Głównej Komisji Rewizyjnej.
10. Dyskusja i uchwalenie generalnych wytycznych działalności PTMTS na następny okres.
11. Sprawy bieżące i wolne wnioski.
12. Zamknięcie obrad Zjazdu.

Ad 1. Pierwszy punkt porządku dziennego wyczerpano na wstępie.

Ad 2. Prof. Z. Parszewski zreferował szczegółowo dwa wnioski Oddziału Warszawskiego o nadanie godności członków honorowych profesorom Zbigniewowi Brzosce i Zbigniewowi Kączkowskiemu. W dyskusji nad wnioskami głos zabrał prof. R. Ciesielski i doc. J. Wojnarowski. Kandydatury przyjęto jednomyślnie. Następnie Przewodniczący — prof. Z. Parszewski, Wiceprzewodniczący — prof. J. Antoniak i Sekretarz Generalny — prof. M. Dietrich dokonali uroczystego wręczenia dyplomów nowo wybranym Członkom Honorowym. Profesorowie Z. Brzoska i Z. Kączkowski w krótkich przemówieniach podziękowali za zaszczytne wyróżnienie.

Ad 3. Protokoł z poprzedniego XVII Zjazdu Delegatów PTMTS, odbytego w dniach 8 i 9 kwietnia 1976 r. w Łodzi, przyjęto po wniesieniu poprawek przez prof. Z. Olesiaka i doc. E. Radwańskiego.

Ad 4. Komisję Matkę i Skrutacyjną powołano w następującym składzie: doc. A. Ajdukiewicz (Gliwice), doc. S. Dubiel (Warszawa), prof. J. Kruszewski (Gdańsk), prof. J. Stefaniak (Poznań) oraz prof. M. Suchar (Łódź).

Ad 5. Sprawozdanie z działalności Towarzystwa za okres kadencji, tzn. za lata 1976 i 1977 złożył Przewodniczący prof. Z. Parszewski. Omówił on działalność Towarzystwa w poszczególnych latach. W roku 1976 liczba członków PTMTS wzrosła o 48 osób (6%). Zebrań organizacyjnych odbyło się 105. W ramach działalności rzeczowej zorganizowano 46 zebrań naukowych z 55 wygłoszonymi z nich referatami, z udziałem 957 osób i 228 dyskutantów. Sympozjónów i sesji naukowych odbyło się 5. Liczba seminariów wyniosła 14, kursów 4, ogólnopolskich konkursów 2. Pozycji wydawniczych wydano ogółem 8, w tym kwartalnik „*Mechanika Teoretyczna i Stosowana*” oraz 5 pozycji materiałów konferencyjnych. Szczególnie ożywną działalność prowadziły Oddziały w Częstochowie, Gliwicach i Poznaniu.

W roku 1977 liczba członków wzrosła o 44 (5,2%). Zebrań organizacyjnych odbyło się 71. Zebrań naukowych odbyło się 62 z 68 wygłoszonymi na nich referatami, 1105 uczestnikami i 290 dyskutantami. Sympozjónów, konferencji i sesji naukowych odbyło się 5. Seminariów — 6, kursów — 5. Ogólnokrajowych konkursów naukowych — 2. Przy tym wydatnie wzrosła liczba zgło-

szonych na nie prac. Pozycji wydawniczych ukazało się 8, w tym kwartalnik „*Mechanika Teoretyczna i Stosowana*” oraz materiały konferencyjne, kursowe i inne.

- Ad 6. Sprawozdanie finansowe za lata 1976 i 1977 złożył Skarbnik dr K. Borsuk.
- Ad 7. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej złożył jej Przewodniczący prof. Z. Kączkowski.
- Ad 8. W dyskusji nad sprawozdaniami zabrali głos: dr W. Pietraszkiewicz, prof. R. Ciesielski, doc. E. Radwański, prof. I. Kisiel, prof. J. Elsner i doc. J. Wojnarowski. Omówiono sprawy dotyczące dalszego rozwoju działalności Towarzystwa, opłacania składek członkowskich oraz wykorzystania funduszu nagród konkursowych. Wymieniono nazwiska aktywistów spośród władz Towarzystwa, dzięki którym PTMTS zawdzięcza swe osiągnięcia. Po dyskusji wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu przyjęto, przy wstrzymaniu od głosowania osób, które wchodziły w skład byłego Zarządu.
- Ad 9. Przewodniczący obrad poprosił Komisję Matkę o przedstawienie kandydatów. W imieniu Komisji Matki i Skrutacyjnej, która ukonstytuowała się następująco: prof. J. Stefaniak — przewodniczący, członkowie — doc. A. Ajdukiewicz, doc. S. Dubiel, prof. J. Kruszewski i prof. M. Suchar, zabrał głos prof. J. Stefaniak, który z kolei poprosił o głos prof. Z. Parszewskiego. Zabierając głos w imieniu ustępującego Zarządu prof. Z. Parszewski stwierdził, że Zarząd Główny na zebraniu w dniu 27 lutego br. wysunął kandydaturę na przewodniczącego PTMTS prof. Z. Olesiaka, który wyraził zgodę. Na dzisiejszym plenarnym zebraniu Zarządu Głównego odbytym przed obradami Zjazdu Delegatów wpłynęła jeszcze kandydatura prof. M. Dietricha. Doc. E. Radwański wniósł formalne zastrzeżenie, że kandydatury do władz Towarzystwa powinna zgłaszać Komisja Matka, a nie ustępujący Zarząd. Przewodniczący Komisji wyjaśnił, że po tych uwagach Komisja Matka zgłasza w/w kandydatury na przewodniczącego Zarządu Głównego. Doc. B. Krajewski zgłosił z sali kandydaturę prof. Z. Kączkowskiego. Prof. Kączkowski dziękując za zaufanie odmówił kandydowania na przewodniczącego. Wyniki głosowania były następujące: na oddanych 78 ważnych głosów przy 1 wstrzymującym się
- prof. Marek DIETRICH otrzymał 43 głosy,
prof. Zbigniew OLESIAK otrzymał 34 głosy.
- Prof. M. Dietrich w serdecznych słowach podziękował za wybranie go przewodniczącym PTMTS. Stwierdził przy tym, że przyjmuje to wyróżnienie jako najwyższy zaszczyt naukowy, który go do tej pory spotkał. Z kolei Komisja Matka zgłosiła następujące kandydatury do Zarządu Głównego: prof. E. Bielewicz, (Gdańsk), dr K. Borsuka (Warszawa), doc. H. Mikołajczaka (Poznań), prof. J. Rutkowskiego (Warszawa), doc. W. Szemplińską-Stupnicką (Warszawa), doc. W. Walczaka (Łódź), prof. Z. Waszczyszyna (Kraków), doc. J. Wojnarowskiego (Gliwice). Prof. M. Dietrich zaproponował do Zarządu Głównego prof. Z. Olesiaka (Warszawa), oraz doc. A. Tylikowskiego (Warszawa). Prof. A. Ołędzki zgłosił kandydaturę doc. E. Radwańskiego (Warszawa). Prof. J. Elsner zgłosił kandydaturę doc. W. Bachmacza (Częstochowa), natomiast doc. S. Kasprzyk zgłosił do Zarządu prof. K. Biernatowskiego (Wrocław). Ponadto Komisja Matka zgłosiła kandydatury do Głównej Komisji Rewizyjnej w osobach: prof. S. Borkowskiego, doc. K. Grudzińskiego, prof. Z. Parszewskiego, prof. Z. Kączkowskiego, prof. G. Szefera. Przed przystąpieniem do głosowania zastępca przewodniczącego obrad wyjaśnił, że zgodnie ze statutem należy wybrać 9 członków Zarządu Głównego i 2 zastępców. Do Głównej Komisji Rewizyjnej należy wybrać 3 członków i 2 zastępców. Komisja Matka i Skrutacyjna przeprowadziła tajne głosowanie, w wyniku którego wybrano następujące osoby: do Zarządu Głównego — prof. E. Bielewicz, prof. Z. Olesiaka, dr K. Borsuka, doc. W. Walczaka, prof. Z. Waszczyszyna, doc. H. Mikołajczaka, doc. J. Wojnarowskiego, prof. K. Biernatowskiego, doc. A. Tylikowskiego oraz na zastępców członków Zarządu Głównego — doc. W. Bachmacza i doc. E. Radwańskiego, do Głównej Komisji Rewizyjnej — prof. G. Szefera, prof. S. Borkowskiego, prof. Z. Kączkowskiego oraz na zastępców Głównej Komisji Rewizyjnej — prof. Z. Parszewskiego i doc. K. Grudzińskiego.
- Ad 10. W dyskusji nad generalnymi wytycznymi działalności PTMTS wzięli udział kolejno: doc. J. Wojnarowski, prof. Z. Olesiak, doc. K. Wernerowski, prof. W. Krzyś, prof. S. Łukasiewicz, prof. Z. Brzoska, doc. W. Bachmacz, prof. Z. Parszewski.

Między innymi mówcy zaproponowali:

- prowadzić ciągłą informację dla członków Towarzystwa o odbywających się konferencjach ogólnokrajowych i zagranicznych,
- rozszerzyć liczbę członków na osoby pracujące naukowo w przemyśle,
- wykorzystać istnienie Towarzystwa do rozwijania kontaktów międzynarodowych,
- wystąpić do Polskiej Akademii Nauk z wnioskiem o ufundowanie stypendium dla młodych doktorantów specjalizujących się w dziedzinie mechaniki,
- wykorzystać dotychczas uzyskiwane możliwości wyjazdów zagranicznych i kształcenia młodej kadry w formie osobistego porozumienia z ośrodkami zagranicznymi, np. przy okazji organizowania międzynarodowych sympozjonów.

Postanowiono, że Zarząd Główny wystosuje podziękowanie do tych Instytucji, które udzieliły pomocy w czasie prac związanych z przygotowaniem Zjazdu.

Podsumowania dyskusji dokonał nowo wybrany Przewodniczący Zarządu Głównego PTMTS— prof. Marek Dietrich. Stwierdził on, że cele działalności Towarzystwa wynikają z jego dotychczasowego dorobku. Mówca podkreślił, że uchwały i głosy w dyskusji przeprowadzonej na Zjeździe będą wytycznymi działalności i Zarząd Główny będzie realizował przyjęty plan pracy. Nie ulega wątpliwości, dodał, że trzeba obecnie rozszerzyć działalność Towarzystwa na zwiększenie kontaktów zagranicznych oraz zwrócić uwagę na zaistniałą zmianę sytuacji w rozwoju mechaniki i specjalnie zająć się jej dziedzinami słabo rozwijającymi się. Zgodnie z propozycją prof. Z. Parszewskiego należałoby się zająć sprawą większego rozwijania mechaniki teoretycznej. Do realizacji wysuniętych zamierzeń, Zarząd Główny będzie chciał wykorzystać siłę moralną jaką ma Towarzystwo przez swą bezinteresowną pracę i dzięki temu będzie się starać sprostać aktualnym potrzebom. Wzmocnić również należy działalność organizacyjną, a w działalności finansowej wychodzić z założenia efektywności, a nie oszczędności. Być może, że próby zidentyfikowania zmian i aktualnych potrzeb przyczynią się do nadania jeszcze większego znaczenia naszemu Towarzystwu, szczególnie ze względu na potrzebę aktywizacji rzetelnych postaw i bezinteresowności jako istotnych warunków zaangażowania społecznego, bez którego właściwie pojęta nauka nie może istnieć.

Ad 11. Przedstawiciele władz Towarzystwa i delegaci złożyli serdeczne podziękowania Oddziałowi Gliwickiemu za nadzwyczaj sprawne i wymagające poniesienia wielu trudów, zorganizowanie Zjazdu Delegatów połączonego ze Zjazdem Dwudziestolecia oraz podkreślali, że opracowany znaczek Towarzystwa i przygotowane materiały uświetniły obrady.

Ad 12. Zamknięcia obrad Zjazdu dokonał jego Przewodniczący doc. J. Wojnarowski. Podziękował on w serdecznych słowach wszystkim referującym, którzy składali sprawozdania, dyskutantom, członkom Komisji Matki i Skrutacyjnej oraz wszystkim uczestnikom za przybycie i żywy udział w obradach Zjazdu. Na tym obrady XVIII Zjazdu Delegatów zakończono.

Sesje przedpołudniowe trzeciego dnia zjazdu

Na czwartym posiedzeniu wygłoszono trzy referaty:

Prof. Wacław OLSZAK w referacie pt. „*O ewolucji formułowania kryteriów plastyczności*” przedstawił historyczny rozwój kryteriów plastyczności począwszy od ujęcia klasycznego, w którym formuluje się je przy założeniu struktury izotropowej i jednorodnej danego materiału, aż do ogólniejszego, uwzględniającego efekty reologiczne występujące już od samego początku procesu odkształcenia. Wskazał również, że następny krok polegać będzie na uwzględnieniu zmienności w czasie i przestrzeni pól naprężenia i odkształcenia. Prof. Marek DIETRICH w referacie pt. „*Metody stochastyczne w mechanice maszyn*” przedstawił aktualne metody stochastyczne rozwijane we wszystkich podstawowych dziedzinach nauki, stosowanych w budowie maszyn. Wskazał także, że należy spodziewać się również sformułowania zasad racjonalnej syntezy maszyn na gruncie dynamiki stochastycznej. Prof. Czesław WOŹNIAK w referacie pt. „*Ośrodki ciągłe z więzani i ich uogólnienia, podstawy teorii i przypadki szczególne*” przedstawił próbę sformułowania mechaniki ośrodków ciągłych z więzani wewnętrznymi. W swoim wystąpieniu pokazał, że choć teoria może wydawać się dość abstrakcyjna, to w swoich aspektach praktycznych obejmuje szereg problemów już znanych, ale skonstruowanych w sposób nie sprzeczny wewnętrznie i może prowadzić do nowych teorii w zakresie tworzenia modeli różnych konstrukcji. W zakończeniu autor rozważył różne przypadki więzów prostych i nieprostych.

W piątym, ostatnim posiedzeniu, referaty wygłosili:

Prof. Roman GUTOWSKI pt. „*Modele matematyczne procesów dynamicznych i stateczność ruchu*”. W swym wystąpieniu autor omówił zagadnienie modelowania matematycznego procesów dynamicznych i stateczności ruchu oraz związku między tymi pojęciami. W dalszych rozważaniach prelegent przedstawił główne istniejące pojęcia stateczności i kierunki ich rozwoju, zarówno dla modeli dyskretnych jak i ciągłych, z uwzględnieniem szeregu ważnych i istotnych różnic między nimi. Szczególną uwagę poświęcił analizie stateczności, jako ważnej charakterystyki jakościowej modelu matematycznego. Prof. Stefan WIŚNIEWSKI w referacie pt. „*Problematyka naukowa termodynamiki i niektórych dziedzin techniki cieplnej w Polsce w latach 1968—1978*” omówił dorobek wyższych uczelni z termodynamiki technicznej wraz z teorią wymiany ciepła, teorią spalania i teorią silników cieplnych i chłodnictwa.

Doc. Józef WOJNAROWSKI w referacie pt. „*Grafy i hipergrafy w systemowym modelowaniu układów mechanicznych*” przedstawił próbę systemowego ujęcia metodą modelowania układów mechanicznych za pomocą grafów i hipergrafów oraz liczb strukturalnych. Pokazał oraz uzasadnił metodę prowadzenia eksperymentu numerycznego i dynamiki liniowych i ciągłych układów mechanicznych za pomocą grafów i liczb strukturalnych. Sformułowane w referacie problemy oraz przedstawione przykłady mogą przyczynić się do dalszych uogólnień i zastosowań grafów i hipergrafów w modelowaniu układów fizycznych.

W dyskusji nad referatami głos zabrali: prof. W. Olszak, prof. R. Ciesielski i prof. J. Szmelter.

Zakończenie obrad sesji 20-lecia

Po zakończeniu ostatniej sesji przewodnictwo objął Przewodniczący Zarządu Głównego prof. M. Dietrich. Stwierdzając, że Zjazd 20-lecia dobiega końca, zwrócił się do delegatów zapytaniem o ewentualne uwagi i głosy dyskusji.

Pochlebne opinie o rozwoju mechaniki wygłosili profesorowie R. Ciesielski i W. Olszak.

Prof. R. Ciesielski zabierając głos stwierdził: „Moje wrażenia ze zjazdu i sesji są nad wyraz optymistyczne. Dowiedzieliśmy się tutaj o wielu nowych i interesujących problemach z dziedziny mechaniki. Wydawałoby się, że po pewnym upływie lat nowe informacje powinny być bardzo ograniczone, a tutaj w czasie obrad przekazano cały szereg pięknie ujętych nowych zagadnień i kto był świadkiem tej sesji, niewątpliwie wychodzi podbudowany, zarówno w postępach polskiej mechaniki, jak i tym, że pięknie one tutaj mogły być referowane. Żeby to wszystko mogło nastąpić, ktoś musiał nadać zjazdowi pewną oprawę i o tym teraz chciałbym powiedzieć. Wiemy z jakimi różnymi trudnościami i kłopotami wiąże się organizowanie tego typu zjazdów i sądzę, że będę wyrazicielem opinii wszystkich Państwa — tutaj konkretnie myśmy w delegacji krakowskiej to sobie uchwalili i zostałem upoważniony do tego, żeby podziękować organizatorom już nie tylko stereotypowo za to, że podjęli i zorganizowali Zjazd, ale że zrobili to z takim wyczuciem, z taką delikatnością i tak dyskretnie. Chciałbym nawet zaproponować formę podziękowania. Proszę więc Zarząd Główny, aby pisemnie i w imieniu XVIII Zjazdu Delegatów przekazał pisemne podziękowanie na ręce przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego i wszystkich jego członków, dlatego że każda dobra robota powinna być w moim rozumieniu skwitowana i wpisana do kronik Towarzystwa i w ogóle do kronik tego ruchu, wielkiego ruchu, jakim jest mechanika w Polsce”.

Zabierając z kolei głos prof. W. Olszak całkowicie przytęczył się do wypowiedzi swojego przedmówcy. Dodał przy tym — „Nie tylko Kraków, ale sądzę, że wszyscy uczestnicy wysoko oceniają organizację i gościnność gospodarzy. Chciałbym jeszcze w szczególności podkreślić — stwierdził — że mechanika jest nauką, bo czasem słyzy się głosy przeciwne. I właśnie tutaj — dzięki Zjazdowi mieliśmy okazję nie tylko przekonać się na ilu frontach, nowych frontach ona postępuje naprzód, ale także zaobserwować, że nie tylko w mechanice pogłębiają się dziedziny otwarte, ale również pojawiają się nowe pola, nowe dziedziny, nowe wartości poznawcze, które prawie wszystkie trafiają później do zastosowań”.

Na zakończenie Przewodniczący Zarządu Głównego prof. M. Dietrich całkowicie przytęczył się do słów swoich znakomych przedmówców. Przewodniczący ZG wysoko ocenił zarówno pracę Komitetu Organizacyjnego, jak i przemilą atmosferę Sesji 20-lecia PTMTS. Wyrażając podziękowanie wszystkim uczestnikom Zjazdu, szczególnie podziękował prof. W. Olszakowi, że nie bacząc na trudy podróży przybył wprost z Udine i włożył tyle trudu, aby być tutaj z nami. Na jego też ręce złożył podziękowanie dla całego Komitetu Honorowego z Prezesem PAN prof. W. Nowackim na czele — m.in. za to, że swoją obecnością i udziałem

w sesji naukowej Zjazdu 20-lecia PTMTS uświetnił jego obrady. Wyrażając przekonanie, że za dwa lata spotkamy się na kolejnym zjeździe delegatów Towarzystwa, Przewodniczący Zarządu Głównego zamknął obrady.

Uwagi końcowe

Na Zjazd Delegatów i Sesję Naukową z okazji 20-lecia PTMTS wydano drukiem program i streszczenia referatów, biuletyn o 20-letniej działalności Gliwickiego Oddziału PTMTS, wykonano znaczek Towarzystwa oraz talerz okolicznościowy, który symbolicznie obrazuje dwudziestolecie i 13 Oddziałów Towarzystwa. Wykonano także dekoracje dla nadania właściwej oprawy Zjazdu. Teksty referatów będą drukowane w *Mechanice Teoretycznej i Stosowanej*. W pracach nad przygotowaniem Zjazdu i Sesji Naukowej działał Komitet Organizacyjny w następującym składzie: Przewodniczący — doc. J. Wojnarowski — Przewodniczący Zarządu Oddziału Gliwickiego PTMTS, członkowie — prof. J. Antoniak, — V-ce Przewodniczący ZG PTMTS, inż. Stanisław Marniok — Dyrektor Fabryki Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych „Faser”, prof. S. Borkowski, doc. E. Czogała, dr inż. R. Ćwik, doc. B. Mochnacki, dr inż. J. Składzień, doc. Z. Sulimowski, doc. W. Szuścik, doc. J. Tomeczek — członkowie Zarządu Oddziału Gliwickiego PTMTS.

Ukonstytuowanie się zarządu głównego PTMTS

Na pierwszym zebraniu odbytym w dniu 10.III.1978 r. nowo wybrany Zarząd ukonstytuował się następująco:

Prof. Marek DIETRICH	— Przewodniczący (z wyboru)
Prof. Eugeniusz BIELEWICZ	— Z-ca Przewodniczącego
Prof. Zbigniew OLESIĄK	— Z-ca Przewodniczącego
Doc. Józef WOJNAROWSKI	— Sekretarz Generalny
Doc. Andrzej TYLIKOWSKI	— Z-ca Sekretarza Generalnego
Dr Kazimierz BORSUK	— Skarbnik
Prof. Zenon WASZCZYŻYŃ	— Z-ca Skarbnika
Prof. Kazimierz BIERNATOWSKI,	
Doc. Henryk MIKOŁAJCZAK,	
Doc. Władysław WALCZAK	— Członkowie Zarządu
Doc. Edward RADWAŃSKI,	
Doc. Waldemar BACHMACZ	— Z-cy Członków Zarządu.

Józef Wojnarowski (Gliwice)

MIĘDZYNARODOWE TOWARZYSTWO MECHANIKA — MATEMATYKA

W dniach 12—17 września 1977 r. odbyło się w Kozubniku drugie Sympozjum poświęcone kierunkom rozwoju zastosowań matematyki czystej w mechanice (trends of application of pure mathematics to mechanics). Pierwsze sympozjum o tej tematyce odbyło się w roku 1975 w Lecce (Włochy), a następne odbędzie się w Edynburgu, we wrześniu 1979 r.; kolejne regularnie, co dwa lata, w różnych krajach.

Na Sympozjum tym wygłoszono 26 jednogodzinnych referatów, a uczestniczyli w nim matematycy i mechanicy z 15 krajów, wśród nich uczeni zagraniczni tej miary co P. GERMAIN, J. L. LIONS i A. LICHTNEROWICZ z Francji, W. T. KOITER z Holandii, K. WASHIZU z Japonii, E. KRÖNER i I. MÜLLER z RFN, K. B. BROBERG ze Szwecji, M. KAC ze Stanów Zjednoczonych A. P., T. B. BENJAMIN i I. N. SNEDDON z Wielkiej Brytanii, D. GRAFII i G. FICHERA z Włoch oraz G. I. BARENBLATT, I. A. KUNIN, W. D. KUPRADZE i O. A. ŁADYŻENSKAJA z ZSRR.

Na zebraniu w dniu 14 września 1977 r. zostało założone Międzynarodowe Towarzystwo Mechanika — Matematyka (The International Society for Interaction of Mechanics and Mathematics). Lista członków założycieli Towarzystwa zawiera 109 nazwisk uczonych z 17 krajów (Belgia, Czechosłowacja, Francja,

Holandia, Irlandia, Japonia, Kanada, Meksyk, NRD, Polska, RFN, Rumunia, Stany Zjednoczone A. P., Szwecja, Wielka Brytania, Włochy oraz ZSRR).

W wyniku wyborów pierwszym prezesem Towarzystwa został profesor WITOLD NOWACKI. Przez okres pierwszej 4-letniej kadencji siedzibą Towarzystwa będzie Polska. Do władz Towarzystwa zostali wybrani następujący profesorowie:

T. B. BENJAMIN (W. Brytania) — Wiceprezes,

H. ZORSKI — Sekretarz i Skarbnik,

J. BRILLA (Czechosłowacja), G. FICHERA (Włochy), P. GERMAIN (Francja), W. T. KOITER (Holandia),

E. KRÖNER (RFN), W. D. KUPRADZE (ZSRR), A. LICHTNEROWICZ (Francja), O. A. OLEJNIK (ZSRR),

R. S. RIVLIN (St. Zjedn.), H. J. WEINITSCHKE (RFN) — członkowie Prezydium.

Do Towarzystwa mogą należeć pracownicy nauki z dziedziny matematyki i mechaniki oraz instytucje lub towarzystwa naukowe, przy czym dla członków indywidualnych wymagana jest rekomendacja uczonych, członków Towarzystwa, przynajmniej z dwóch krajów.

Towarzystwo w początkowym okresie swej działalności podjęło szereg inicjatyw na polu organizacji konferencji, publikacji i wymiany międzynarodowej. M.in. publikowany będzie regularnie Biuletyn Towarzystwa.

Podstawowym celem Towarzystwa będzie uaktywnienie działalności w dziedzinie podstaw mechaniki i metod matematycznych (nowoczesnych), na styku matematyki czystej i mechaniki.

Zbigniew Olesiak

NOWE CZASOPISMO Z DZIEDZINY MECHANIKI

W czerwcu 1976 r. przedstawiciele Akademii Nauk Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polski, Węgier i Z.S.R.R. postanowili powołać do życia nowe czasopismo naukowe p.t. „*Advances in Mechanics*” (Uspiechy Miecchaniki).

Głównym celem wydawnictwa będzie rozwijanie międzynarodowej współpracy w dziedzinie mechaniki teoretycznej i stosowanej. Prace ukazujące się w kwartalniku będą drukowane w języku angielskim lub rosyjskim.

Redaktorem Naczelnym „*Advances in Mechanics*” został prof. JAN RYCHLEWSKI, Przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego profesor Ju. A. ISZLIŃSKI (ZSRR). W skład Komitetu Redakcyjnego wchodzi przedstawiciele wszystkich wymienionych powyżej Akademii Nauk. Z ramienia Polskiej Akademii Nauk są to profesorowie Witold NOWACKI i Witold GUTKOWSKI.

KOŁOKWIA EUROMECHU W ROKU 1979

Podajemy dalszy ciąg listy kołokwiów Euromechu, tytuły zamieszczamy w języku angielskim.

- 112 *Bracketing of eigenfrequencies of continuous structures*, 21—23 lutego 1979, Mátrafüred, Węgry, przewodniczący prof. A. BOSZNAY, Department of Technical Mechanics Faculty of Electrical Engineering, Technical University, Budapest, Goldmann György tér 3, H-1111 Budapest XI, Węgry.
- 113 *Air flow over hills and mountains*, 2—5 kwietnia 1979, Monachium, RFN, przewodniczący prof. J. EGGER, Meteorologisches Institut, Arbeitsgruppe Theoretische Meteorologie, Universität München, Theresienstr. 37, 8000 München 2, RFN.
- 115 *Mechanical behaviour of anisotropic solids*, 19—22 czerwca 1979, Grenoble, Francja, przewodniczący dr J. P. BOEHLER, Institute de Mécanique, Université Scientifique et Médicale de Grenoble, B.P. 53 Centre de tri, 38041 Grenoble-Cédex, Francja oraz prof. A. SAWCZUK, Warszawa.
- 116 *Laminar separation and transition and their possible connection with cavitation*, 28—31 maja 1979, Wageningen, Holandia, przewodniczący dr ir J. H. J. VAN DER MEULEN, Nederlands Scheepsbouwkundig Proefstation, Postbus 28 6700 AA Wageningen, Holandia oraz prof. dr it J. L. VAN INGEN, Delft.

- 117 *Flow and fracture of inelastic materials*, 4—7 czerwca 1979, Jabłonna, Polska, przewodniczący prof. P. PERZYNA, IPPT PAN, Świętokrzyska 21, 00-049 Warszawa.
- 118 *Cardiovascular and pulmonary dynamics*, 20—24 sierpnia 1979, Zuoz (Engadin), Szwajcaria, prof. M. ANLIKER, Institute for Biomedical Engineering, University Zurich, Moussonstr. 18, CH-8044 Zurich, Szwajcaria oraz dr P. NIEDERER, Zurich.
- 119 *Vortex shedding from bluff bodies in oscillatory flow*, 16—18 lipca 1979, London, Anglia, przewodniczący dr P. W. BEARMAN, Department of Aeronautics Imperial College, Prince Consort Road, London SW7 2BY, Anglia oraz dr J. M. R. GRAHAM, London.
- 120 *Techniques of sizing and tracking particles in fluids*, 20—22 sierpnia 1979, Lyngby (Copenhagen), Dania, przewodniczący dr P. S. LARSEN, Fluid Mechanics Department Technical University of Denmark, DK-2800 Lyngby, Dania.
- 121 *Dynamics and crushing analysis of plastic structures*, 27—31 sierpnia 1979, Warszawa, przewodniczący dr T. WIERZBICKI, IPPT PAN, Świętokrzyska 21, 00-049 Warszawa.
- 122 *Numerical analysis of the dynamics of ship structures*, 3—5 września 1979, Avignon, Francja, przewodniczący dr J. L. ARMAND, Institut de Recherches de la Construction Navale, 75008 Paris, Francja.
- 123 *Stochastic solids — models and mechanical behaviour*, 12—16 września 1979, Jabłonna, Polska, przewodniczący dr K. SOBCZYK, IPPT PAN, Świętokrzyska 21, 00-049 Warszawa.
- 124 *Hydrodynamic lubrication of bearings*, 2—4 października 1979, Orbassano, Włochy, przewodniczący prof. U. L. BUSINARO, Centro Ricerche FIAT, Strada Torino 50, 10043 Orbassano, Włochy oraz prof. R. CIUFFI i prof. G. JACAZIO, Torino.